

відносин в житті людини, соціально-економічними умовами суспільного розвитку, спочатку готовність молоді до сімейного життя розглядалася як гігієнічна проблема, частково стосувалася моральних основ шлюбу.

Використана література:

1. Березко І. В. Сімейна психологічна консультація: можливості та проблеми // Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України / за ред. С. Д. Максименка. – К., 2001. – Т. III, Ч. 4 – С. 16-20.
2. Бондаренко О. Ф. Психологічна допомога особистості : Навчальний посібник для студентів старших курсів психологічних факультетів та відділень університетів. –Х. : Фоліо, 1996. –237 с.
3. Буленко Т. В. Особливості формування психологічної готовності до сімейного життя у студентської молоді. Автореферат дис. на здобуття наукового ступеню канд. психол. наук. 19.00.07. – К. : Інститут психології АПН України, 1995.– 25 с.
4. Вовчик-Блакитна М. В. Сімейне виховання. Юнацтво. – К. : “Радянська школа”, 1982. – 145 с.
5. Давиденко Г. Шлюб і сім'я. – К. : Вид-во політ. Літератури України, 1992.
6. Перепелиця П. С. Про життєві цінності особистості // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – № 4. – С. 47.

Паканич М. М. Готовность молодых к семейной жизни как социально психологическая проблема.

В статье приведены результаты теоретического исследования готовности молодежи к семейной жизни. Поскольку большую значимость приобретают такие функции семьи как психотерапевтическая, рекреативна, фелицитологическая, растут требования к воспитанию семьянина.

Ключевые слова: *готовность к семейной жизни, молодежь, семья, функции, факторы семьи, мотивы, ценности, альтруизм.*

Pakanych M. M. The Readiness of Youth to Family Life As a Social and Psychological Problem.

The article deals with the results of theoretical research of youth's readiness to family life. While such functions of family as psycho-therapeutic, re-creative and felicitological function are getting the bigger importance, the requirements to education of a family man are growing.

Keywords: *readiness to the family life, youth, family, functions, factors of family, motives, values, altruism.*

**Попова Г. Д.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова**

ДИЗАЙН: ВИВЧЕННЯ ПОНЯТТЯ

У даній статті аналізується походження поняття “дизайн” відповідно до різних підходів відомих науковців.

Ключові слова: *дизайн, технічна естетика, художнє конструювання.*

Сьогодні ні для кого не є новиною, що настала епоха тотального дизайну. Дизайн проник в усі сфери людської діяльності як неодмінна складова культури суспільства. Зростання вимог людей до зовнішнього вигляду, речам, стану побутового оточення, викликане зміною соціально-економічної ситуації, призвело до підвищення ролі дизайну в масовій культурі і житті. Синтезуючи новітні досягнення культури, дизайн відображає сучасний розвиток суспільства, демонструючи за допомогою художніх засобів різні структури його духовного життя.

Саме це зумовило появу дизайну, як нової універсальної творчої складовою суспільства. На думку ряду вчених (Т. Бистрова, В. Глазичева, В. Ілля, В. Прусак, К. Радченко), транслюючи духовні цінності, об'єкти дизайну здатні впливати на світогляд; психологічний стан людини. В педагогічному плані дизайн розглядається як частина духовної культури суспільства (М. Бахтін, Л. Виготський, Б. Ліхачев, Н. Мирончук), як духовний досвід залучення особистості до соціуму (Б. Неменський, В. Сухомлинський), як культурний та аксіологічний аспект розвитку особистості (Є. Бондаревська, С. Сисоева, В. Сластьонін, С. Шацький). Хоча про дизайн, як явище культури ХХ століття, сказано й написано вже досить багато, однак єдиного погляду на суть дизайну у сфері освіти все ще не вироблено. Справа в тому, що досить часто “дизайн” означає діяльність художників в промисловості, ще частіше – продукт цієї діяльності (річ чи систему речей), а іноді – галузь взяту як єдине ціле. “У деяких випадках “дизайн” трактується дуже широко й далеко виходить за рамки визначення діяльності художника з вирішення завдань промислового виробництва” [12, с. 134].

Дизайн є творчою діяльністю, що об'єднує в процесі проектування досягнення різних областей людської діяльності – техніки, інженерного конструювання, технології, економіки, соціології, мистецтва і виявляється в спеціальній, соціальній, особистісній і індивідуальній компетенціях майбутнього дизайнера.

Англійське слово “Dising” означає малюнок, план, проект, задум, ідею, інтригу. Якщо ми скористаємося сучасними словниками, то виявимо різні підходи до визначення цього поняття. Словник “Естетика” дає наступне визначення : “Дизайн – (від англ. Dising – проект, креслення) – вид проектної міждисциплінарної художньо-технічної діяльності по формуванню предметного середовища” [1, с. 74]. В той же час, в енциклопедичному словнику читаємо : “Дизайн (від англ. Dising - задум, проект, креслення, малюнок) – термін, який позначає різні види проектної діяльності, що має на меті формування естетичних і функціональних якостей предметного середовища” [2, с.84].

В Англійських словниках поняття дизайн визначає досить різноманітно, а саме:

- Ментальний план; розроблений план (схема), націлений на останню реалізацію; первинна концепція ідеї, яка повинна бути втілена через дію; проект.
- Мета; завдання; винахід речі, направлений на кінцеву мету.
- Винахідливість відповідно до задуманого плану; пристосування засобів для досягнення мети; заздалегідь розроблена мета. У цьому розумінні термін дизайн може використовуватися в глобальному сенсі як позначення того, що Всесвіт демонструє Божественне Провидіння і розумного творця.
- Реміснична винахідливість.
- План в мистецтві; попередній нарис картини або іншої роботи в мистецтві; план частини декоративної роботи, відповідно до якого вона має бути виконана в матеріалі; зображення, узор.
- Комбінація художніх деталей або архітектурних меж, поєднання яких утворює картину, статую, будівлю, та інш.; художня ідея після втілення; приклад декоративної роботи; художній засіб.
- Мистецтво живописних зображень і конструкцій; оригінальна робота в пластичному або графічному мистецтві.

Можна додати, що латинський термін – *designatio* [*designo*] (за словником І. Дворецького) має ряд означень : визначення, наказ, устрій, організація, розпорядок [10, с. 241]. Відповідно, уже в італійській мові – *designare* – наказувати, показувати, назначати, визначати, призначати [11, с. 252], іменник – *designazione* – наказ, зазначення, пропозиція, призначення [11, с. 233].

Також слід зазначити, що в італійці поряд зі словом “*designare*”, використовують й інше слово – *disegnare* [*disegno*] – малювати, креслити, проектувати, робити начерки, описувати словами, обрисовувати, намічати, задумувати, наміряться [11, с. 352].

У термінологічному словнику Російської академії мистецтв НДІ теорії і історії

образотворчих мистецтв (1997 р.) знаходимо, що “дизайн” (анг. design, букв. – креслення проект, задум; нім. Gestaltung, іт. disegno industriale, фр. dessin industriel) – особливий метод проектування предметного середовища, при якому об’єкту залежно від його основного призначення надається комплекс взаємопов’язаних якостей: краса, доцільність, економічність, акцентована функціональність (або множина числа функцій), фізіологічна й психологічна зручність користування об’єктом, його чітка соціальна орієнтація [7, с. 167].

Відомий російський вчений М. Воронов у статті “Развитие термина “дизайн” и его практики” відмічає відсутність точного перекладу слова з англійської: “Це цілий комплекс понять: проект, ескіз, рисунок, задум”, – та вказує, що “у російській мові термін набув ще більшого спектра значень, притому інколи несумісних одне з одним” [8, с. 16].

Визнаний український науковець Ю. Легенький переконаний, що “дизайн як явище культури двадцятого століття став тією сферою художньої універсальності людини, яка найбільш проблематизована, синтетична, калейдоскопічна і самодостатня разом”. Він вказує і на “існування тенденції нового синтезу, що ... стало головною ідеєю діячів Баухаузу...” [9, с. 13].

У повсякденному житті, слово “дизайн” по відношенню до виробу має два загальноприйняті значення. Перше значення слова дизайн пов’язано з тим, як виглядає річ. Друге більш точніше використання слова “дизайн” відноситься до підготовки інструкції для виробництва промислових товарів. Поєднання в одному слові цих двох значень свідчить про те, що вони неподільні. То, як повинна виглядати річ, в повній мірі і є результатом тих умов, в яких вона створювалася [3].

На думку вченого В. Ковешнікова, фундаментальне осмислення суті дизайну відбулося за відсутності самого поняття в період Відродження, коли основною естетичною ідеєю епохи був синтез краси та форми, що знайшло відображення в працях Батіста Альберті, Леонардо да Вінчі та інш. [6].

У роботах деяких авторів і в переводних виданнях, можна зустріти заміну двох термінів “дизайн” і “технічна естетика”. Технічна естетика – (від греч. Techné – майстерність, мистецтво) – наукова дисципліна, що вивчає закономірності формування методами і засобами дизайну гармонійного предметного середовища життя і діяльності людини з метою найбільшого задоволення її матеріальних і духовних потреб [1, с. 278].

Ще однією інтерпретацією терміну “дизайн”, є словосполучення “художнє конструювання”. Термін “художнє конструювання” часто використовується як синонім всього дизайну або дизайну речей. Його вживають для позначення процесу дизайнерського проектування або ототожнюють художнє конструювання з інженерним дизайном, або розуміють його паралельно широко як цілісне формування предметів у всіх архітектонічних мистецтвах [4, с. 48]. Саме це призводить до появи ще більшої кількості інтерпретацій поняття “дизайн”. Отже, на початку ХХ століття остаточно виділилася особлива область творчої праці – художнє конструювання або дизайн, почала формуватися його теорія – технічна естетика.

Сьогодні існує велика кількість нових та авторських визначень дизайну, що зустрічаються в сучасній літературі. Але практично всі автори посилаються, в першу чергу, на визначення, прийняте в 1964 році на міжнародному семінарі дизайнерів в Брюгге (Бельгія). “Дизайн – це творча діяльність, метою якої є визначення формальних якостей промислових виробів. Ці якості включають і зовнішні риси виробу, але головним чином ті структурні і функціональні взаємозв’язки, які перетворюють виріб у єдине ціле як з точки зору виробника, так й з точки зору споживача” [5].

Таким чином можна впевнено стверджувати, що дизайн перетворився на глобальне явище, яке охопило наприкінці ХХ століття всі сфери соціальної практики, викликало зріст дослідницького інтересу до дизайну у різноманітних галузях гуманітарного знання і залишається актуальним до сьогоднішнього дня. Самі дизайнери, визначаючи значення і місце дизайну у суспільстві, оцінюють його як службу, що охоплює матеріальну і духовну сфери

суспільного життя та виконує широку комунікативну функцію, службу, яка набуває все більш вагомое значення у житті людей.

Використана література :

1. Эстетика (словарь). – М. : Изд-во Политическая литература. – 1989. – 378 с.
2. Большой Российский энциклопедический словарь. – М. : Большая советская энциклопедия, 2005. – 1887 с. : ил.
3. Сидоренко В. Ф. Основы дизайна : Моделирование и макетирование изделий : Методические материалы для преподавателей. – М., 1999.
4. Коськов М. А. Предметное творчество. – М., 1997. – 155 с.
5. Каган М. С. Дизайн: очерки теории системного проектирования. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1983. – 185 с.
6. Ковешникова Н. А. Дизайн: история и теория : учебное пособие для студентов архитектур. и дизайн. специальностей. – М. : изд-во Омега-Л, 2006 – 224 с.
7. Аполлон. Изобразительное и декоративное искусство. Архитектура : Терминологический словарь. / под общ. ред. А. М. Кантора. – М. : Эллис Лак, 1997. – 736 с.
8. Воронов Н.В. Развитие термина “дизайн” и его практики // ДИ. – 2003. – №3-4. – С. 16-20.
9. Легенький Ю. Г. Дизайн : культурология та естетика. – К. : КДУТД, 2000. – 272 с.
10. Дворецкий И. Х. Латино-русский словарь. – М. : Русский язык, 1986. – 846 с.
11. Итальяно-русский словарь. – М. : Советская энциклопедия, 1972. – 944 с.
12. Глазычев В. О дизайне. Очерки по теории и практике дизайна на Западе. – М., 1970. – С. 134.

Попова А. Д. Дизайн : исследование понятия.

В данной статье анализируется происхождение понятия “дизайн” в соответствии с разными подходами известных ученых.

Ключевые слова: дизайн, техническая эстетика, художественное конструирование.

Popova G. D. Design : Researching the Concept.

The present article analyses the originals of the concept “design” according to different approaching of the renowned scientists.

Keywords: design, technical aesthetics, artistic design.

Сущенко Л. О.

Класичний приватний університет

ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ

У статті розкриваються основні положення щодо педагогічного супроводу особистості у системі освіти. Особливу увагу приділяється питанню стимулювання розвитку креативної особистості у навчальних закладах.

Ключові слова: педагогічний супровід, стимулювання, педагогічний супровід, креативна особистість.

У сучасних умовах актуальним постає інтеграція освіти України у світову систему цивілізації з урахуванням національних традицій, успадкованого творчого людського потенціалу й належного рівня виробництва.

Нова постановка проблеми підготовки підростаючого покоління потребує наукового переосмислення існуючих цінностей щодо розвитку креативної особистості, актуалізується пошук оптимальних форм організації навчально-виховного процесу. Особливу роль у цьому віліграє педагог, який здійснює педагогічний супровід розвитку креативної особистості. Відтак, підготовка вчителів, підвищення їх професіоналізму у концепції нової освітньої